

Warszawa, dnia 2 grudnia 2016 r.

Pozycja 77

ZARZĄDZENIE

MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO¹⁾

z dnia 30 listopada 2016 r.

w sprawie przyjęcia Programu współpracy Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w roku 2017

Na podstawie art. 5b ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817) zarządza się, co następuje:

§ 1. W Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyjmuje się Program współpracy Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w roku 2017, który stanowi załącznik do zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego: *J.A. Gowin*

¹⁾ Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego kieruje działami administracji rządowej – nauka i szkolnictwo wyższe, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. poz. 1896).

Załącznik do komunikatu
Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
z dnia 30 listopada 2016 r. (poz. 77)

**PROGRAM WSPÓŁPRACY
MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ORAZ PODMIOTAMI
WYMNIENIONYMI W ART. 3 UST. 3 USTAWY O DZIAŁALNOŚCI
POŻYTKU PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE W ROKU 2017**

Listopad 2016

Wstęp i podstawa prawna

Art. 5b ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817), zwanej dalej „ustawą”, nakłada na Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego obowiązek opracowania Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy, zwanego dalej „Programem”. Na potrzeby niniejszego Programu przyjęto, że terminy „organizacje pozarządowe”, „podmioty społeczne” i „trzeci sektor” odnoszą się zarówno do organizacji pozarządowych, jak i podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy.

Głównym celem dokumentu jest stworzenie ram dla sprawnej i efektywnej współpracy Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, zwanego dalej „Ministrem”, z trzecim sektorem, aby ułatwić udział strony społecznej w procesie tworzenia regulacji i aby w efekcie podejmowane były lepsze, bardziej wyważone decyzje. Otwarcie administracji publicznej na współpracę z instytucjami społeczeństwa obywatelskiego znajduje uzasadnienie zarówno w konstytucyjnej zasadzie pomocniczości, jak i w polityce rządu. Jest także odpowiedzią na coraz silniej akcentowaną społeczną potrzebę uczestnictwa w procesach decyzyjnych. Ważne jest stworzenie sprawnie działających mechanizmów udziału strony społecznej w podejmowaniu decyzji i stanowieniu prawa. Jest to istotne z punktu widzenia administracji, która dzięki doświadczeniu i wiedzy pozyskanych od strony społecznej może tworzyć dobre regulacje i określać kierunki działalności dostosowane do realnych potrzeb, jak i z punktu widzenia obywateli, dla których udział w procesie decyzyjnym jest realizacją ich praw obywatelskich.

W procesie wzmacniania procesów partycypacji publicznej podkreśla się także rolę wykorzystania nowoczesnych technologii i dostępu obywateli do informacji publicznej. Jako istotne wymienia się ponadto mechanizmy zlecania realizacji usług publicznych organizacjom pozarządowym, a także tworzenie programów współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi.

Diagnoza

Przygotowanie założeń Programu poprzedzone było zebraniem informacji na temat przebiegu dotychczasowej współpracy Ministra z trzecim sektorem. Zgromadzone zostały opinie komórek organizacyjnych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, zwanego dalej „Ministerstwem”, posiadających doświadczenie we współpracy z organizacjami pozarządowymi. W kolejnym kroku zostały przeprowadzone konsultacje wewnętrzne oraz zgodnie z art. 5b ust. 1 ustawy, konsultacje z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy.

Aby umożliwić określenie celów Programu oraz zdefiniowanie zadań w poszczególnych celach, konieczne było również przeanalizowanie ram prawnych współpracy. Współpraca Ministra z organizacjami pozarządowymi odbywa się według określonych zasad i przybiera różne formy – finansowe, pozafinansowe, o różnym stopniu instytucjonalizacji – przedstawione w dalszej części Programu.

Cel główny i cele szczegółowe Programu w roku 2017

Celem głównym Programu jest budowanie partnerstwa społecznego na rzecz jakości naukowej, nowoczesnego szkolnictwa wyższego oraz rozwoju gospodarczego kraju.

Celami szczegółowymi są:

- zapewnienie i ułatwienie udziału organizacji pozarządowych w procesie tworzenia polityk publicznych i przepisów prawa oraz poprawa jakości decyzji i legislacji przez prowadzenie konsultacji publicznych. Wysłuchanie racji różnych stron pozwala wcześniej wychwycić przeoczenia i stworzyć bardziej wyważone rozwiązania. Podjęte decyzje uwzględniają wówczas zróżnicowane potrzeby obywateli, grup, środowisk i instytucji społeczeństwa obywatelskiego,
- wypracowanie przejrzystego modelu współpracy Ministra z trzecim sektorem, dzięki któremu możliwe będzie lepsze wykorzystanie potencjału i doświadczenia organizacji pozarządowych w działaniach prowadzonych przez Ministra,
- dążenie do lepszej koordynacji oraz większej spójności współpracy Ministra z podmiotami trzeciego sektora, obejmującymi swym zakresem sferę zadań realizowanych przez Ministra,
- zapewnienie racjonalnego i efektywnego wydatkowania środków przeznaczonych na realizację zadań w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi,

- rozwijanie potencjału organizacji pozarządowych oraz wspieranie ich inicjatyw wpisujących się w zakres zadań realizowanych przez Ministra,
- promowanie dobrych praktyk współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi, w tym zasad: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności oraz równości szans,
- doskonalenie współpracy z organizacjami pozarządowymi na rzecz umiędzynarodowienia polskiej nauki oraz szkolnictwa wyższego,
- zwiększanie zaangażowania podmiotów społecznych w realizację priorytetowych programów dotyczących nauki i szkolnictwa wyższego,
- popularyzacja nauki i badań naukowych, w tym w małych miastach i na terenach wiejskich,
- popularyzacja nauki wśród dzieci i seniorów, w szczególności przez ich udział w uniwersytetach dziecięcych i zajęciach w ramach uniwersytetów trzeciego wieku.

Oczekiwanym rezultatem realizacji Programu jest wzrost zaangażowania społecznego, w tym zwiększenie aktywności organizacji pozarządowych w obszarze nauki i szkolnictwa wyższego, w szczególności w kontekście popularyzacji nauki.

Zasady współpracy

Współpraca w ramach Programu powinna być realizowana z zachowaniem zasad:

- pomocniczości – zadania z obszaru nauki i szkolnictwa wyższego mogą być realizowane przez organizacje pozarządowe w formie powierzenia lub wsparcia zadania publicznego, pod warunkiem, że organizacje te mają możliwość przeprowadzenia tych zadań i prowadzą działalność statutową w obszarze podlegającym wsparciu,
- partnerstwa – organizacje pozarządowe są traktowane jako równoprawni partnerzy w definiowaniu potrzeb w obszarze nauki i szkolnictwa wyższego, określaniu sposobów ich zaspokajania oraz realizacji zadań publicznych. Wspólne dążenie do realizacji celów powinno przebiegać przy zachowaniu wysokich standardów,
- planowego działania – wspólne działania realizowane są w sposób planowy, zapewniający harmonijne i efektywne osiągnięcie wyznaczonych celów,
- efektywności – wybór najbardziej efektywnych sposobów realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe, przy zachowaniu zasady racjonalnego wydatkowania środków publicznych. Efektywność współpracy wiąże się również z respektowaniem przez organizacje pozarządowe obowiązujących przepisów prawa regulujących wzajemną współpracę, terminowość oraz wywiązywanie się z obowiązku rozliczenia finansowego i sprawozdawczości,
- uczciwej konkurencji – równorzędne traktowanie wszystkich organizacji pozarządowych, m.in. w dostępie do informacji, stosowania jednakowych kryteriów oceny dla podmiotów konkurujących o realizację zadań publicznych, a także w innych formach wspierania ich działalności,
- jawności – działania organu są jawne, a wszelkie możliwości współpracy z organizacjami pozarządowymi powinny być powszechnie znane, dostępne, jasne i zrozumiałe pod względem procedur, kryteriów podejmowania decyzji, celów, wysokości środków przeznaczonych na realizację zadań publicznych, kontroli i oceny realizacji zadań,
- suwerenności stron – respektowanie przez organ administracji publicznej niezależności i odrębności organizacji pozarządowych jako form zrzeszania się obywateli w konkretnych celach.

Zakres przedmiotowy

Minister prowadzi politykę państwa w obszarze nauki i szkolnictwa wyższego, w tym badań naukowych i prac rozwojowych oraz sprawy szkolnictwa wyższego, w tym określone w odrębnych przepisach sprawy nadzoru nad uczelniami, a także sprawy finansowania nauki, koordynuje uznawanie kwalifikacji w zawodach regulowanych i działalnościach regulowanych, podejmuje działania mające na celu udostępnianie informacji

o uznawaniu tych kwalifikacji. Wspólnie ze środowiskiem naukowym i akademickim przygotowuje strategiczne rozwiązania, dba o wdrożenie programów unijnych. Wspiera rozwój polskich uczelni i jednostek naukowych. Współpraca Ministra z organizacjami pozarządowymi dotyczy działań prowadzonych w obszarach regulowanych szeregiem aktów normatywnych, są to m.in.:

- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2014 r. poz. 1620, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki (Dz. U. z 2016 r. poz. 1071),
- ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2016 r. poz. 900, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2016 r. poz. 371, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. z 2016 r. poz. 572, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2016 r. poz. 882, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. z 2016 r. poz. 65),
- ustawa z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2011 r. poz. 224, z późn. zm.).

Formy współpracy

Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy współpraca Ministra z organizacjami pozarządowymi obejmuje działania finansowe i pozafinansowe. W roku 2017 współpraca ta będzie się odbywała w następujących formach:

- 1) współpracy pozafinansowej, koncentrującej się przede wszystkim na:
 - a) konsultowaniu z organizacjami pozarządowymi kierunków działalności i projektów aktów normatywnych,
 - b) wspieraniu przedsięwzięć realizowanych przez partnerów społecznych przez udzielanie honorowych patronatów,
 - c) organizacji wspólnych konferencji i seminariów,
 - d) udziale przedstawicieli Ministra w organach fundacji:
 - Rada Kuratorów Fundacji Zakłady Kórnickie,
 - Rada Kuratorów Fundacji Zakład Narodowy im. Ossolińskich,
 - Rada Fundacji Edukacyjnej Przedsiębiorczości,
 - Rada Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji,
 - Rada Fundacji Fulbrighta;
- 2) współpracy finansowej, która prowadzona jest m. in. przez zlecenie zadań publicznych, finansowanie zadań z zakresu działalności upowszechniającej naukę, a także wspieranie projektów w ramach programów lub przedsięwzięć Ministra.

Minister dofinansowuje zadania przede wszystkim w niżej wymienionym zakresie:

- a) zadania z zakresu działalności upowszechniającej naukę określone w art. 25 ust. 1, 3 i 4a ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki obejmujące:
 - promowanie rozwiązań innowacyjnych wykorzystujących wyniki badań naukowych lub prac rozwojowych w ramach targów, wystaw i ekspozycji w kraju lub za granicą,

- organizowanie lub udział w przedsięwzięciach upowszechniających, promujących i popularyzujących osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne w kraju lub za granicą,
 - upowszechnianie informacji naukowych i naukowo-technicznych w ramach krajowych lub międzynarodowych konferencji naukowych,
 - podejmowanie innych działań szczególnie ważnych dla upowszechniania nauki;
- b) projekty w ramach programów lub przedsięwzięć ustanawianych przez Ministra, na podstawie art. 26 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki,
- c) otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego „Organizowanie i animowanie działań na rzecz środowiska akademickiego”. Corocznie formułowanych jest kilka celów konkursu, w szczególności dotyczących wspierania bieżących działań i programów lub przedsięwzięć Ministra,
- d) otwarty konkurs ofert na powierzenie realizacji zadania publicznego pn. „Organizowanie działań na rzecz rozwoju sportu akademickiego”. W ramach tego zadania są realizowane projekty w szczególności w formie konkursów, programów, kampanii, akcji informacyjnych, szkoleń, zgrupowań sportowych, publikacji materiałów edukacyjnych oraz imprez sportowych,
- e) współorganizacja różnego rodzaju inicjatyw wpisujących się w aktualne priorytety Ministra,
- f) promocja zagraniczna polskiego systemu szkolnictwa wyższego, w tym współorganizacja zagranicznych misji edukacyjnych, redakcja stron internetowych i wydawnictw promocyjnych, wspieranie wymiany studentów,
- g) zadania ujęte w umowie między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki w sprawie współpracy w ramach Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta, podpisanej w Waszyngtonie dnia 10 marca 2008 r. (Dz. U. z 2009 r. poz. 158).

Priorytetowe zadania publiczne

Zadaniami priorytetowymi są:

- 1) wzmacnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi;
- 2) wykorzystywanie doświadczenia oraz potencjału organizacji pozarządowych w opracowywaniu i realizowaniu strategii, programów i innych dokumentów rządowych i resortowych przez udział w konsultacjach publicznych;
- 3) racjonalne i efektywne wydatkowanie środków będących w dyspozycji Ministra, przeznaczonych na działania z zakresu współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Kryteria realizacji Programu

Ocena realizacji Programu będzie dokonywana w oparciu o następujące kryteria (w perspektywie rocznej):

- 1) liczba wspartych inicjatyw wpisujących się w realizację strategicznych projektów dotyczących nauki i szkolnictwa wyższego;
- 2) liczba beneficjentów otwartych konkursów ofert na realizację zadania publicznego;
- 3) liczba wydarzeń organizowanych przez trzeci sektor, objętych honorowym patronatem Ministra;
- 4) liczba organizacji pozarządowych zaangażowanych w realizację programów lub przedsięwzięć Ministra;
- 5) liczba organizacji pozarządowych realizujących zadania z zakresu działalności upowszechniającej naukę;
- 6) bieżąca aktualizacja zakładki Konsultacje, w której znajdować się będą informacje o prowadzonych konsultacjach publicznych projektów aktów prawnych, na stronie: www.nauka.gov.pl.

Okres i sposób realizacji Programu

Program jest programem rocznym i będzie realizowany w roku 2017. Koordynatorem Programu jest Biuro Ministra, które współpracuje z pozostałymi komórkami organizacyjnymi Ministerstwa, odpowiedzialnymi za poszczególne działania wymienione w Programie. Komórki organizacyjne realizują przedmiotowe

zadania zgodnie ze swoją właściwością określoną w zarządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 18 lutego 2016 r. w sprawie Regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Dz. Urz. MNiSW poz. 11 i 64).

Wysokość środków planowanych w roku 2017 na realizację zadań w ramach Programu (stan na 30 listopada 2016 r.):

- 1) finansowanie zadań z zakresu programów lub przedsięwzięć Ministra – 138 677 000 zł, (środki rozdzielane w trybie konkursowym). W każdym roku kwota, która trafia do organizacji pozarządowych jest uzależniona od liczby złożonych przez nie wniosków oraz ich oceny merytorycznej, stanowiącej podstawę decyzji Ministra;
- 2) finansowanie zadań z zakresu działalności upowszechniającej naukę – 32 569 000 zł (środki rozdzielane pomiędzy różne rodzaje wnioskodawców: jednostki naukowe, Polską Akademię Umiejętności, podmioty działające na rzecz nauki oraz biblioteki naukowe);
- 3) dotacja celowa na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji fundacjom w ramach administrowania programem „Erasmus+” – 4 400 000 zł;
- 4) dotacja celowa na finansowanie wydatków związanych z realizacją wymiany w ramach Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta – 4 072 000 zł;
- 5) otwarte konkursy ofert na realizację zadania publicznego:
 - a) organizowanie i animowanie działań na rzecz środowiska akademickiego – 338 000 zł,
 - b) organizowanie działań na rzecz rozwoju sportu akademickiego – 1 500 000 zł.

Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania wniosków w otwartych konkursach ofert oraz zespołów powoływanych do oceny wniosków dotyczących działalności upowszechniającej naukę, a także realizacji programów lub przedsięwzięć Ministra.

Zgodnie z art. 15 ust. 2a ustawy w roku 2017 powoływane będą komisje konkursowe z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych do spraw opiniowania złożonych ofert na realizację zadania publicznego pod nazwą „Organizowanie i animowanie działań na rzecz środowiska akademickiego” oraz „Organizowanie działań na rzecz rozwoju sportu akademickiego”.

Zgodnie z art. 52 ust. 4 z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki w drodze zarządzenia Ministra są powoływane zespoły interdyscyplinarne lub zespoły specjalistyczne, które dokonują oceny złożonych wniosków dotyczących działalności upowszechniającej naukę oraz realizacji programów lub przedsięwzięć Ministra. Przy ocenie wniosków zespoły uwzględniają kryteria określone w art. 13b ust. 1 ww. ustawy, § 5 ust. 2–4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 września 2016 r. w sprawie szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na działalność upowszechniającą naukę (Dz. U. poz. 1514) oraz w programie lub przedsięwzięciu. Zasady oceny wniosków oraz kryteria, którymi kierują się ww. gremia określa każdorazowo ogłoszenie o konkursie.

Sposób monitoringu realizacji Programu

Ocena realizacji Programu odbędzie się w oparciu o opracowane przez komórki organizacyjne Ministerstwa informacje i sprawozdania obejmujące:

- 1) analizę ilościową umów/porozumień o współpracy zawartych pomiędzy Ministrem a organizacjami pozarządowymi i innymi partnerami społecznymi realizującymi priorytetowe projekty dotyczące nauki i szkolnictwa wyższego;
- 2) analizę ilościową beneficjentów otwartych konkursów ofert na realizację zadania publicznego;
- 3) analizę ilościową wydarzeń organizowanych przez organizacje pozarządowe, objętych honorowym patronatem Ministra;
- 4) analizę ilościową organizacji pozarządowych zaangażowanych w realizację programów lub przedsięwzięć Ministra;

- 5) analizę ilościową organizacji pozarządowych realizujących zadania z zakresu działalności upowszechniającej naukę;
- 6) analizę ilościową konsultacji publicznych przeprowadzonych z udziałem organizacji pozarządowych;
- 7) sprawozdania z realizacji zadań publicznych zleconych organizacjom pozarządowym.

Realizacja Programu będzie monitorowana przez Biuro Ministra na podstawie pisemnych informacji/sprawozdań składanych przez komórki organizacyjne Ministerstwa do dnia 15 marca 2018 r. Podczas prac nad tworzeniem raportu Biuro Ministra będzie korzystało z dostępnych form i metod konsultowania oceny z organizacjami pozarządowymi. Sprawozdanie końcowe, obejmujące okres realizacji Programu, Minister ogłosi w Biuletynie Informacji Publicznej do dnia 30 kwietnia 2018 r.

Informacja o sposobie tworzenia Programu oraz przebiegu konsultacji

Za przygotowanie projektu Programu odpowiedzialne jest Biuro Ministra.

Opracowanie projektu odbyło się w następujących etapach:

- 1) zebrano informacje wśród komórek organizacyjnych Ministerstwa na temat przebiegu dotychczasowej współpracy Ministra z trzecim sektorem w celu zdiagnozowania potrzeb, możliwości, wyzwań i ograniczeń w tym zakresie, które stanowiły podstawę do opracowania Programu;
- 2) przeprowadzono konsultacje wewnętrzne, w ramach których wypracowane zostało brzmienie Programu;
- 3) skierowano projekt Programu do konsultacji publicznych – projekt został zamieszczony na stronie podmiotowej Ministra: www.bip.nauka.gov.pl; do projektu nie zgłoszono uwag;
- 4) Program został przedłożony do akceptacji Ministra.